

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Ochrana vlastnického práva a držby podle starého a nového občanského zákoníku

Autorka: Lenka Valová

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Diplomová práce Lenky Valové je zaměřena na problematiku ochrany vlastnického práva a držby. Cílem je přitom především srovnání úpravy starého a nového občanského zákoníku. Je zřejmé, že ochrana držby a především pak ochrana vlastnického práva představují tradiční témata, která jsou dlouhodobě předmětem zájmu odborné veřejnosti. K tématu existují rovněž poměrně komplexní a četné závěry rozhodovací praxe soudů. Autorka však svojí práci zpracovala v období výrazných změn úpravy soukromého práva. Stávající občanský zákoník nově definoval řadu pojmů a současně přinesl i mnoho odlišných řešení dosavadních tradičních postupů. Těmto změnám se nevyhnula ani úprava ochrany vlastnického práva a držby, byť v základu pochopitelně i nový občanský zákoník stojí na tradičních a dlouhodobě vžitých právních konstrukcích, které mají v této oblasti svůj původ už v právu římském. Úkol diplomantky tedy není nijak jednoduchý. Je zřejmé, že musí rozplést řadu problémů a do značné míry i předpovědět možné budoucí dopady nových řešení do aplikační praxe. Hned v úvodu je možné konstatovat, že se autorce podařilo s většinou těchto východisek vypořádat zdařile.

Svůj výklad staví postupně od obecného vymezení základních pojmů k problémům, které jsou pro téma příznačné a specifické. V první části se tak čtenář dozvídá co je to vlastnické právo, co je jeho předmětem a jaký je jeho obsah. Současně se diplomantka pouští i do vymezení pojmu držby. Následující pasáž je již přímo zacílena na ochranu vlastnického práva. Autorka se zaměřuje de facto pouze na ochranu soudní. O jiných typech ochrany stručně pojednává již v předchozím výkladu (a pak ještě v části 4.), svépomocná ochrana postavení vlastníka je souhrnně a zcela správně zařazena až do výkladu ochrany držby. Odlišně možná mohla jen zvolit základní struktura části druhé. Kap. 2.1 *Soudní ochrana*, která začíná hned na první straně části druhé, je zde jedinou podkapitolou druhé úrovně, všechny další podkapitoly jsou na úrovních nižších. Jinak je však výklad soudní ochrany podán v rozsahu více než třiceti stran značně důkladně. Vedle obecného vymezení pojmu vlastnické žaloby, je zde čtenář postupně seznamován s jednotlivými typy vlastnických žalob, tedy předně s žalobou na vydání věci, žalobou negatorní a v neposlední řadě i s žalobou z domnělého vlastnictví. Autorka v těchto pasážích opírá svůj výklad o tradiční starší (A. Randa) i soudobé kvalitní literární výstupy (zejména J. Spáčil). Jistá pozornost je věnována i specifické ochraně sousedských práv. Po dohodě s vedoucím práce je však diplomantka neřeší hlouběji v plném rozsahu, ale volí k bližšímu zkoumání jen některé situace. Třetí část je zaměřena na ochranu držby. Výklad je rozdělen na kapitolu zabývající se posesorní ochranou držby a na kapitolu řešící svépomocnou ochranu. Autorka vychází z textu zákona, kde je nově ochraně samotné držby věnována mnohem větší pozornost. Věnuje se jak hmotněprávní tak procesní rovině ochrany. Práce je zakončena stručným pojednáním o možné ochraně vlastnického práva a držby podle jiných předpisů a *Závěrem*.

rozvržení tématu je podáno poměrně přehledným způsobem. Autorka se, jak již bylo uvedeno, měří na především na prostředky soudní ochrany vlastnického práva a držby. Práce je zpracována odpovídající odborné úrovni. Řada pasáží, především v úvodu práce je pochopitelně značně popisná. Uchazečka se tu drží spíše jen na povrchu problematiky. Občas jsou v důsledku tohoto pracovního přístupu některá tvrzení poněkud zjednodušující, místy až na samotnou hranici věcné správnosti. Tak například je zřejmé, že vlastnické právo je upraveno i v jiných předpisech než jen v občanském zákoníku a mezinárodních úmluvách o lidských právech (s. 12). Pronájem se nájemník nestává vlastníkem pronajaté věci (s. 14). I obsah vlastnického práva je tvořen nejen právy, ale i povinnostmi (s. 13). Možné případy společného vlastnictví jedné věci více osobami nejsou prezentovány pouze podílovým spoluvlastnictvím (s. 26). Přiměřenost obrany se má nově posuzovat primárně nikoliv k útoku resp. jeho povaze, ale vzhledem k závažnosti újmy útočníka způsobené odvracením útoku (s. 67) atp. Současně je však nutné poznamenat, že v převážném rozsahu práce, a to především v těch částech, kde řeší samotný základ tématu, je výklad podán zpravidla velmi detailně. Autorka za použití dostupné literatury a hojného čerpání judikatury zejména Nejvyššího soudu proniká pod povrch problematiky. Pozitivní je, že se nebojí vyjádřit vlastní mnohdy kritický závěr, byť s ním lze občas polemizovat. Ne všechny myšlenky jsou dotaženy až k úplně finálnímu řešení, občas nechává autorka čtenáře poněkud pozadu za vlastními úvahami (např. s. 24 a výklad § 1042 odst. 2). Nicméně i tak lze konstatovat, že se autorka vypořádala se svým v základu značně obtížným tématem po odborné stránce více než zdařile.

Diplomantka při zpracování čerpala z rozsáhlého rejstříku odborných zdrojů komentářové, monografické i časopisecké povahy. Hojně je, jak již bylo uvedeno, užívána i příslušná judikatura. Autorka doplnila práci bohatým citačním aparátem. Citováno je v intencích platné citační normy.

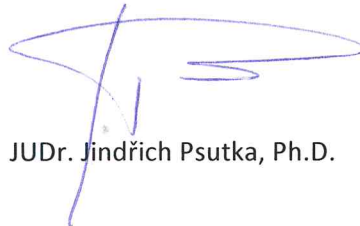
Formální úroveň zpracování vykazuje dílčí nedostatky. Občasné jsou chyby v interpunkci. V souhrnu se však nejedná o nic, co by práci výraznějším způsobem postihovalo.

Lze shrnout, že předložená diplomová práce splňuje všechna základní kritéria kladená na závěrečnou práci v magisterském studijním programu. Jisté množství výše vytýkaných nedostatků, které je možné v práci nalézt, představuje v naprosté většině pouze dílčí nepřesnosti a zjednodušení, která práci jako celek rozhodně výrazněji nepoškozují. Nepřekrývají tak skutečnost, že se autorce podařilo zvolené téma zpracovat uceleným a přehledným způsobem, a to mnohdy do značné hloubky. Práci proto k obhajobě **doporučuji** a v případě velmi kvalitní obhajoby ji navrhuji hodnotit jako **výbornou**.

Otázky:

- 1) Vymezte základní odlišnosti posesorní a petitorní ochrany držby?
- 2) Proč podle Vás v novém občanském zákoníku již neexistuje detence?

Plzni dne 18. května 2014

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.